

СУДДЯ
КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

21.04.2010/№ 339-07/872

Прем'єр-міністру України

АЗАРОВУ М. Я.

Шановний Миколо Яновичу!

На розгляді в Конституційному Суді України перебуває конституційне подання 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України „Про внесення змін до Конституції України“ від 8 грудня 2004 року № 2222–IV (далі – Закон № 2222).

Як стверджують автори клопотання, підставою для визнання неконституційним Закону № 2222 в цілому є порушення встановленої Конституцією України процедури його розгляду та ухвалення, оскільки відповідний проект закону України „Про внесення змін до Конституції України“ (реєстраційний № 4180 від 19 вересня 2003 року) з певними поправками був розглянутий та ухвалений Верховною Радою України як Закон № 2222 без обов'язкового у такому випадку висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту про внесення змін до Конституції України вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Згідно зі статтею 19 Закону України „Про Конституційний Суд України“, у зв'язку з підготовкою матеріалів у цій справі до розгляду Конституційним Судом України прошу Вас висловити свою позицію щодо порушених у конституційному поданні питань.

Додаток: копія конституційного подання на 32 стор.

З повагою

суддя-доповідач

С. Л. ВДОВІЧЕНКО

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТР

11121/0/2-10 від 25.08.10

Судді
Конституційного Суду України
С. Л. ВДОВІЧЕНКУ

На № 339-07/872
від 21.07.10

Шановний Сергію Леонідовичу!

Розглянувши конституційне подання 252 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України від 8 грудня 2004 р. № 2222-IV “Про внесення змін до Конституції України” (далі — Закон № 2222), повідомляю.

1. Процедура внесення змін до Конституції України встановлена розділом XIII Конституції України. Зокрема, стаття 159 передбачає обов'язковою умовою розгляду законопроекту про внесення змін до Конституції України Верховною Радою України наявність висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту вимогам статей 157 і 158 Конституції. Таким чином реалізується положення щодо конституційного захисту незалежності України, її територіальної цілісності, а також не допускається скасування чи обмеження прав і свобод людини і громадянина, як це передбачено частиною першою статті 157 Конституції.

2. Конституційний Суд України у своєму рішенні від 9 червня 1998 р. № 8-рп (справа про внесення змін до Конституції України) зазначив, що згідно із статтею 159 Конституції України обов'язковій перевірці на відповідність статтям 157 і 158 Конституції України підлягає не тільки законопроект, поданий до Верховної Ради України в порядку, передбаченому статтями 154, 155 і 156 Конституції України, але й усі можливі поправки, внесені до нього у процесі розгляду на пленарному засіданні Верховної Ради України (пункт 3 мотивувальної частини рішення).

Очевидно, що внесені поправки змінюють текст проекту і наслідком змін може бути включення до проекту норм, які не відповідають вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

Отже, у разі внесення в процесі розгляду у Верховній Раді України поправок до законопроекту, він може прийматись Верховною Радою України за умови наявності висновку Конституційного Суду України щодо відповідності законопроекту з внесеними до нього поправками вимогам статей 157 і 158 Конституції України.

3. Порівняльний аналіз тексту проекту Закону України “Про внесення змін до Конституції України” (реєстраційний номер 4180 від 19 вересня 2003 р.), до якого Конституційним Судом України 12 жовтня 2004 р. було надано висновок № 2-в щодо його відповідності вимогам статей 157 і 158 Конституції України, та тексту Закону № 2222 свідчить про наявність суттєвих розбіжностей між ними.

Зміни, внесені до законопроекту № 4180 “Про внесення змін до Конституції України” після 12 жовтня 2004 р., не були предметом розгляду у Конституційному Суді України.

4. Відповідно до статей 154, 155, 156, 158 і 159 Конституції України та з урахуванням рішення Конституційного Суду України від 11 березня 2003 р. № 6-рп зміни до Конституції України вносяться шляхом прийняття законів.

Закон за рішенням Конституційного Суду України визнається неконституційним, якщо була порушена встановлена Конституцією України процедура його розгляду, ухвалення або набрання ним чинності, як це визначено у частині першій статті 152 Конституції України.

З огляду на встановлені факти Закон № 2222 прийнятий Верховною Радою України з порушенням процедури його розгляду та ухвалення, визначеною статтею 159 Конституції України, а отже має бути визнаний Конституційним Судом України неконституційним.

Правовим наслідком визнання неконституційним Закону № 2222 повністю відповідно до частини другої статті 152 Конституції України буде втрата ним чинності з дня ухвалення Конституційним Судом України рішення про його неконституційність та відновлення дії Конституції України в редакції від 28 червня 1996 року.

Слід зазначити, що саме такі наслідки визнання закону неконституційним впливають як із норм Конституції України, так і з природи конституційного контролю. Саме такий підхід був реалізований Конституційним Судом України під час розгляду та визнання неконституційним Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо повноважень Конституційного Суду України, особливостей провадження у справах за конституційними зверненнями та недопущення зловживань правом на конституційне подання” № 1168-VI від 19 березня 2009 року.

Така позиція Конституційного Суду України доведена до відома Голови Верховної Ради України та народних депутатів України у листі за підписом Голови Конституційного Суду України від 29 січня 2010 р., в якому, зокрема, стверджується: “...закон про внесення змін до іншого закону розглядається Конституційним Судом України лише за умов оскарження процедури його розгляду, ухвалення або набрання ним чинності. У разі скасування Судом (визнання неконституційною) норми про внесення змін до іншого закону повинна діяти норма у редакції, що існувала до внесення змін”.

5. Вважаємо, що в разі ухвалення Конституційним Судом України рішення про неконституційність Закону № 2222 і у зв’язку з відновленням з цього дня дії Конституції України у редакції від 28 червня 1996 р. виникне необхідність на підставі частини другої статті 70 Закону України “Про Конституційний Суд

України” покласти обов’язки з виконання рішення Суду в частині приведення всіх нормативно-правових актів у відповідність із Конституцією України в редакції від 28 червня 1996 р. на органи державної влади та визначити порядок і строки його виконання.

З повагою

Микола АЗАРОВ